

خبرنامه تحولات بین‌المللی گاز

شماره ۳۲ - ۱۴۰۰/۰۵/۱۵

در این شماره:

- تحولات بازار تک‌محموله
- اخبار
 - برنامه جدید انرژی ژاپن و تأثیر آن بر آینده واردات ال‌ان‌جی و زغال‌سنگ از استرالیا
 - رکورد واردات ال‌ان‌جی چین در شش ماه نخست سال جاری
 - امضای قرارداد خطلوله گاز پاکستان و روسیه
 - پایان تقریبی خطلوله نورد استریم ۲
 - آغاز فعالیت کشتی حفاری ترکیه در چاه جدیدی واقع در دریای سیاه
 - افزایش صادرات ال‌ان‌جی آمریکا به بالاترین حد خود در نیمه اول سال ۲۰۲۱
 - توافق گازی روسیه با آذربایجان برای سوآپ فصلی گاز
 - افزایش میزان دریافت ال‌ان‌جی در سطح جهان طی ماه ژوئیه
- گزارش ویژه: توافق آذربایجان و ترکمنستان برای توسعه میدان گازی سردار در دریای خزر
- قیمت‌های جهانی نفت خام

نفت برنت	شمال شرق آسیا (JKM)	تی‌تی‌اف هلند	هنری‌هاب - نایمکس	۲۰۲۱
۱۲/۹۳	~ ۱۴	۱۲/۲۷	۳/۸۴	ژوئیه
۱۲/۶۱	~ ۱۲	۹/۷۹	۳/۲۶	ژوئن

× ارقام بر حسب دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو می‌باشند.

به‌علت عدم دسترسی به‌رقم دقیق میانگین قیمت‌های ماهانه که در نشریه پلاتس منتشر می‌گردد، حدود قیمت از برخی اخبار استخراج شده است.

((اخبار مندرج از نشریات معتبر بین‌المللی استخراج گردیده است و الزاماً منعکس‌کننده نقطه نظرات این معاونت نمی‌باشد.))

تهران - میدان و تک - کوچه نگار - ساختمان مرکزی دوازدهم - پلاک ۲۲
معاونت بازاریابی و عملیات گاز - تلفن: ۸۸۶۶۱۳۰۸ - فاکس: ۸۸۶۶۱۳۱۴

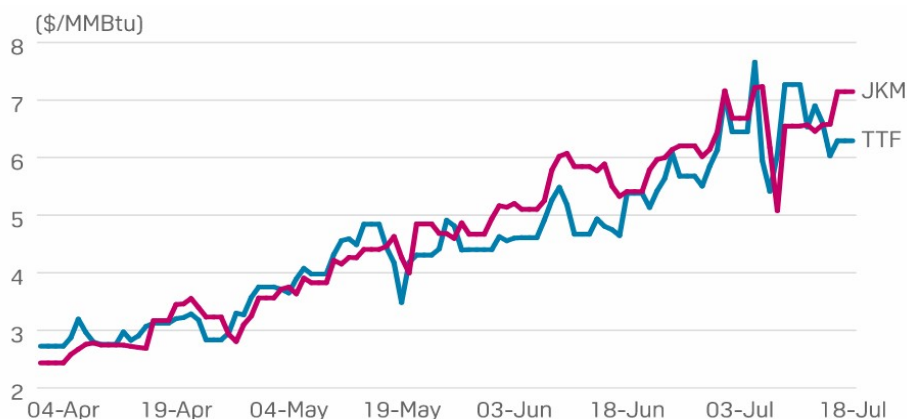

تحولات بازار تکمحموله

طی هفته آخر ماه جولای، قیمت‌های تکمحموله ال‌ان‌جی آسیا به دلیل افزایش دمای هوا و تلاش خریداران برای تامین سوخت نیروگاه‌ها در پی اختلال در عرضه جهانی افزایش یافت. متوسط قیمت ال‌ان‌جی برای تحویل به شمال شرق آسیا در ماه سپتامبر حدود ۱۵/۶ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو برآورد شده که نسبت به هفته گذشته ۱/۱۵ دلار افزایش یافته است. به استثنای اوج قیمت در ماه ژانویه، این بار قیمت به بالاترین حد خود از سال ۲۰۱۴ تاکنون رسید که به دلیل گرمای بیشتر از حد معمول هوا و افزایش تقاضای برق برای سیستم‌های خنک‌کننده می‌باشد. پیش‌بینی می‌شود طی دو هفته آینده دمای هوا در پکن، توکیو، سئول و شانگهای بیشتر از حد متوسط باشد. به گفته معامله‌گران بازار، موجودی ذخایر گاز طبیعی در اروپا نیز همچنان پایین است و آسیا و اروپا در حال رقابت برای عرضه می‌باشند. به گفته منابع آگاه صنعت در میان خریداران، شرکت پاکستان ال‌ان‌جی در مناقصه‌ای برای اجتناب از مواجهه با کمبود برق با قیمت بالاتر از ۱۵ دلار در هر میلیون بی‌تی‌یو جهت تحویل ال‌ان‌جی در ماه سپتامبر توافق کرده است. علاوه بر این، این شرکت به دنبال برگزاری مناقصه جهت خرید هفت محموله ال‌ان‌جی برای تحویل در ماه‌های اکتبر و نوامبر می‌باشد. این مناقصه در ۲۴ اوت بسته می‌شود و اعتبار آن تا ۸ سپتامبر خواهد بود.

شرکت امریکایی Tellurian Inc در نظر دارد در اواخر تابستان جاری ساخت اولین فاز پروژه صادرات ال‌ان‌جی Drifwood در لوئیزیانا با هزینه ۱۶/۸ میلیارد دلار را آغاز نماید. این شرکت فروش سالانه ۲۷/۵ میلیون تن ال‌ان‌جی این پروژه را تضمین نموده و ادعا دارد به تعویق‌های متوالی محموله‌ها پایان می‌دهد. شرکت Tellurian در تاریخ ۲۶ جولای ۲۰۲۱ اعلام کرد قراردادی با شرکت رویال داچ شل برای فروش سالانه سه میلیون تن ال‌ان‌جی به مدت ده سال را نهایی کرده است و قیمت آن به صورت فوب و بر مبنای ترکیبی از شاخص‌های JKM و TTF می‌باشد به طوری که برای هر بازار با کسر هزینه حمل به صورت نت‌بک محاسبه می‌گردد. این سومین معامله‌ای است که این شرکت طی ده هفته اخیر داشته و قرارداد فروش حدود نه میلیون تن ال‌ان‌جی را نهایی کرده است.

نت‌بک قیمت ال‌ان‌جی سواحل خلیج ایالات متحده

Source: S&P Global Platt's

برنامه جدید انرژی ژاپن و تاثیر آن بر آینده واردات ال ان جی و زغال سنگ از استرالیا

ژاپن که به عنوان یکی از عمده متقاضیان حامل های انرژی در جهان به شمار می رود تحت تاثیر رشد بسیار سریع چین تا حدود زیادی در حال فراموشی می باشد. اما هدف گذاری جدید تولید برق این کشور باعث ایجاد تزلزل در بازار خواهد شد. سالیان طولانی است که ژاپن یک پای ثابت تقاضای ال ان جی و زغال سنگ حرارتی جهت تولید برق با تغییرات اندکی در حجم سالانه واردات این دو محصول می باشد. در صورت اجرایی شدن پیش نویس آخرین نسخه سیاست انرژی ژاپن، وضعیت فعلی به سادگی برای تامین کنندگان محصولاتی که انرژی مورد نیاز سومین اقتصاد بزرگ جهان را تامین می نمایند به پایان می رسد. براساس گزارش منتشر شده توسط دولت در ۲۰ ژوئیه، ژاپن قصد دارد تا سال ۲۰۳۰ سهم استفاده از انرژی های تجدید پذیر در سبد ترکیبی تولید برق را به رقمی بین ۳۶ تا ۳۸ درصد افزایش دهد در حالی که سهم فعلی در سال مالی ۲۰۱۹ (تا ماه مارس ۲۰۲۰) به میزان ۱۸ درصد بوده است. جهش در انرژی های تجدید پذیر به این معنی است که ال ان جی و زغال سنگ باید سهم بازار خود را واگذار نمایند. با برنامه ریزی انجام شده در سال ۲۰۳۰ سهم زغال سنگ از حدود ۳۲٪ به ۱۹٪ و سهم ال ان جی نیز از ۳۷٪ به ۲۰٪ کاهش خواهد یافت. براساس همین برنامه سهم انرژی هسته ای جهت تولید برق رقمی بین ۲۰ تا ۲۲٪ تعیین شده است که این میزان با افزایش ۶٪ نسبت به سهم سال ۲۰۱۹ فراهم می گردد، درست در زمانی که بسیاری از رآکتورهای این کشور برای اطمینان بیشتر در بحث ایمنی پس از حادثه فوکوشیما در سال ۲۰۱۱ همچنان خاموش می باشند.

انتظار می رود که سوخت های جدید مانند هیدروژن تا سال ۲۰۳۰ تنها ۱٪ در تولید برق سهم داشته باشند که این میزان در حال حاضر صفر می باشد. پیش نویس طرح جدید در مورد انرژی های تجدید پذیر بلند پروازانه و در مورد انرژی هسته ای بسیار افزایشی به نظر می رسد. به احتمال فراوان دستیابی به اهداف اعلام شده به سرمایه گذاری عظیم در انرژی های تجدید پذیر مانند باد و خورشید نیاز دارد و مسئله مهمی که باید به آن توجه نمود بحث ذخیره سازی انرژی های تولید شده در باتری ها می باشد. عموم مردم ژاپن با حساسیت به جرئیات انرژی هسته ای دقت می نمایند و بیشتر آنها اعتقاد دارند که شاید نیازی به راه اندازی مجدد همه رآکتورها نباشد. در حال حاضر ۹ رآکتور به مدار بازگشته اند و ۲۴ رآکتور دیگر خاموش می باشند. علی رغم چالش هایی که در اجرای طرح جدید وجود دارد، تاثیر اصلی را صادرکنندگان ال ان جی و زغال سنگ به ویژه صادرکنندگان استرالیایی احساس خواهند کرد. براساس اطلاعات رسمی، استرالیا حدود دوسوم از نیازهای زغال سنگ ژاپن را با صادرات حدود ۷۰/۷ میلیون تن در سال از مجموع ۱۰۵/۲ میلیون تن تامین می نماید. شرکت های ژاپنی مدت هاست که به دلیل ارزش بالای انرژی و ناخالصی کمتر نسبت به انواع دیگر زغال از زغال سنگ استرالیا استفاده می نمایند. اگر ژاپن به هدف خود برای کاهش سهم زغال سنگ در تولید برق از ۳۲٪ در سال مالی ۲۰۱۹ به ۱۹٪ تا سال ۲۰۳۰ دست یابد بدین معناست که کل واردات سالانه این محصول به ۶۲/۶ میلیون تن کاهش می یابد البته با این فرض که سطح تولید کل برق در میزان فعلی باقی بماند و معنی این کاهش آن است که تا سال ۲۰۳۰ حدود ۴۲ میلیون تن زغال سنگ کمتری خریداری خواهد کرد و به طور منطقی تصور می شود که معدن کاران استرالیایی بیشترین ضرر را خواهند دید. در مورد ال ان جی نیز ژاپن در حال حاضر بزرگترین خریدار این محصول در جهان است و اگر استفاده از این سوخت از ۳۷٪ در سال ۲۰۱۹ به ۲۰٪ در سال ۲۰۳۰ در تولید برق کاهش یابد تفسیر این جمله در بازار ال ان جی ژاپن آن است که واردات سالانه باید از ۷۴/۵ میلیون تن در سال ۲۰۲۰ به حدود ۴۰/۳ میلیون تن در سال ۲۰۳۰ کاهش یابد.

استرالیا به همراه قطر برای عنوان بزرگترین تولیدکننده ال ان جی در جهان رقابت می کند و این کشور برترین تامین کننده ال ان جی ژاپن است که در این زمینه همانند زغال سنگ در موقعیت بسیار برتری نسبت به رقبای قرار ندارد. استرالیا در سال ۲۰۲۰ حجم ۲۹/۱ میلیون تن ال ان جی به ژاپن عرضه کرده است که حدود ۳۸٪ سهم واردات این کشور

است. البته گزینه دیگر برای ال ان جی استرالیا در صورت عدم ارسال به ژاپن کشورهای آسیایی دیگر مشتاق ال ان جی مانند چین می باشند با این وجود از دست دادن حدود ۳۵ میلیون تن تقاضا، تولیدکنندگان ال ان جی را که چشم به پروژههای جدید و یا در فکر برنامههای توسعهای خود هستند را با چالش مواجه می نماید.

منبع: Reuters، ۲۲ ژوئیه ۲۰۲۱

رکورد واردات ال ان جی چین در شش ماه نخست سال جاری

چین با واردات ۴۰/۲ میلیون تن ال ان جی در شش ماه نخست سال ۲۰۲۱ رکورد جدیدی را در واردات ال ان جی در این بازه زمانی از سال رقم زد. در مدت مشابه سال قبل این کشور تنها ۳۱/۴ میلیون تن ال ان جی وارد کرده بود که با این احتساب رشد ۲۸ درصدی در واردات ال ان جی را در این مدت تجربه کرده است.

بزرگترین تامین کننده ال ان جی چین، کشور استرالیا است. این کشور از سال ۲۰۱۵ گوی سبقت را از رقیب خود یعنی قطر ربود و به مهم ترین تامین کننده ال ان جی چین تبدیل شده است. روند عرضه ال ان جی این کشور به چین طی سالهای گذشته همواره صعودی بوده است. در شش ماه نخست سال جاری استرالیا با عرضه ۱۵/۸۸ میلیون تن و رشد ۱۱ درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل، ۴۰ درصد نیاز ال ان جی چین را این کشور به تنهایی تأمین کرده است.

دیگر عرضه کنندگان مهم ال ان جی چین، کشورهای قطر، آمریکا و مالزی می باشند که رقابت نزدیکی با یکدیگر برای صادرات ال ان جی به چین دارند. در این رقابت و در نیمه اول سال جاری، مالزی با عرضه ۴/۶۷ میلیون تن ال ان جی و رشد ۷۰ درصدی نسبت به مدت مشابه سال قبل در جایگاه دوم و قطر و آمریکا با ۴/۵۶ و ۳/۹۶ میلیون تن به ترتیب در رتبه های سوم و چهارم تامین کنندگان ال ان جی چین بوده اند.

در این مدت اندونزی با ۲/۷۶ میلیون تن، روسیه با ۱/۸۷ میلیون تن و گینه نو با ۱/۶۳ میلیون تن در رتبه های پنجم تا هفتم عرضه کنندگان ال ان جی به چین قرار داشته اند. جایگاه هشتم مربوط به کشور عمان با عرضه ۱/۲۶ میلیون تن ال ان جی بوده است. این مقدار علاوه بر آنکه رکورد جدیدی در عرضه ال ان جی عمان به چین محسوب می شود دومین مقصد صادرات ال ان جی پس از کره جنوبی برای این کشور محسوب می شود. نهمین عرضه کننده ال ان جی به چین، کشور مصر با ۰/۸۲ میلیون تن بوده است. هر چند این حجم صادرات در مقایسه با سایر کشورها اندک می باشد اما از آنجایی که این کشور در سال گذشته صادراتی به کشور چین نداشته، بیشترین رشد عرضه به چین را داشته است. در این مدت سایر صادرکنندگان ال ان جی به چین، شامل کشورهای نیجریه با ۰/۷۸ میلیون تن، آنگولا با ۰/۴۴ میلیون تن و کشورهای دیگر با ۱/۵۶ میلیون تن ال ان جی بوده اند. میانگین قیمت ال ان جی وارداتی چین در ماه ژوئن ۸/۹۳ دلار به ازای هر میلیون بی تی یو بوده است که بالاترین رقم از ماه ژانویه ۲۰۲۰ محسوب می شود.

منبع: MEES، ۲۳ جولای ۲۰۲۱

امضای قرارداد خطلوله گاز پاکستان و روسیه

پاکستان و روسیه توافق نامه اولیه ای را برای ساخت خطلوله گاز (Pakistan Stream Gas) با ظرفیت ۱۶/۵ میلیارد مترمکعب در سال امضا کردند که می تواند ال ان جی که مجدداً به گاز تبدیل شده را به قسمت شمالی این کشور برساند. این خطلوله لاهور - مرکز استان پنجاب پاکستان - را با بندر قاسم، جایی که دو پایانه عملیاتی واردات ال ان جی این کشور در آن قرار دارند، متصل می کند. ساخت خطلوله که قبلاً به خطلوله شمال به جنوب معروف بود، اکنون به دنبال تأخیرهای متعدد تا سال ۲۰۲۳ به پایان می رسد. دولت پاکستان این پروژه را در دسامبر سال گذشته تصویب کرد و انتظار می رود که کنسرسیوم روسی که نام آن مشخص نیست خطلوله را احداث کرده و سهم ۲۶ تا ۴۹ درصد را در این پروژه

داشته باشد. دو دولت قبلاً توافق اولیه را در سال ۲۰۱۵ امضا کردند، اما این پروژه پیشرفت چندانی نداشت. زنجیره انتقال به پرجمعیت‌ترین استان کشور می‌تواند تقاضای ال‌ان‌جی پاکستان را با افزایش ظرفیت واردات ال‌ان‌جی در بندر قاسم افزایش دهد. با ظرفیت حدود ۴۵/۳ میلیون مترمکعب در روز، خطلوله ۱۱۰۰ کیلومتری می‌تواند تا ۱۲/۹ میلیون تن در سال ال‌ان‌جی که مجدداً به گاز تبدیل شده است را ارایه دهد - بیشتر از مجموع ظرفیت واردات ۱۲/۷ میلیون تن در سال که در حال حاضر در بندر قاسم موجود است. این نشان می‌دهد که استفاده از خطلوله تا زمانی که ظرفیت واردات بیشتری اضافه نشود، متوقف می‌شود. تقاضای شدید گاز و کاهش تولید داخلی، واردات ال‌ان‌جی پاکستان را در ماه‌های اخیر افزایش داده است، به طوری که دو خریدار دولتی این کشور مرتباً برای خرید حجم اضافی برای قراردادهای عرضه بلندمدت خود وارد بازار اسپات می‌شوند. هم‌چنین یکی از خریداران گاز، Pakistan State Oil، قرارداد عرضه دیگری را با شرکت قطرپترولیوم به میزان ۳ میلیون تن در سال از ابتدای سال ۲۰۲۲ امضا کرده است که علاوه بر قرارداد فعلی ۳/۷۵ میلیون تن در سال با شرکت تابعه قطرپترولیوم، قطر گاز می‌باشد.

منبع: Argus، ۱۹ ژوئیه ۲۰۲۱

پایان تقریبی خطلوله گاز نورداستریم ۲

مسکو (رویترز)- اپراتور نورداستریم ۲ روز چهارشنبه پس از اتمام حجم کار برنامه‌ریزی شده شناور لوله‌گذار Akademik Cherskiy اعلام کرد خطلوله انتقال گاز نورداستریم ۲ از روسیه به آلمان ۹۹٪ تکمیل شده است. هزینه ۱۱ میلیارد دلاری نورداستریم ۲، که برای دور زدن اوکراین، دشمن سیاسی روسیه و دو برابر کردن ظرفیت خطلوله جاری به ۱۱۰ میلیارد مترمکعب در سال طراحی شده است، نقطه عطف تنش بین مسکو و واشنگتن بوده است. ساخت خطلوله با تحریم‌هایی که ایالات‌متحده در پایان سال ۲۰۱۹ به واسطه تنش‌های سیاسی و برنامه‌های واشنگتن برای افزایش فروش گاز خود به اروپا وضع کرد را با مشکل مواجه کرده است. اپراتور نورداستریم ۲ هم‌چنین روز چهارشنبه اعلام کرد که لوله‌گذار فورتونا در حال کار بر روی قسمت باقی‌مانده خطلوله است. با وجود اعتراضات طولانی مدت ایالات‌متحده به این پروژه، رییس‌جمهور جو بایدن به این نتیجه رسید که این پروژه بسیار پیشرفت کرده است و نمی‌توان آن را متوقف کرد. آلمان، که به شدت از خطلوله حمایت می‌کند، و ایالات‌متحده هفته گذشته اعلام کردند که در این موضوع به آتش‌بس بسنده می‌کنند. شرکتی که پروژه را اجرا می‌کند در اوایل ماه جاری اعلام کرد نورداستریم ۲ باید در اواخر ماه اوت به پایان برسد و سال جاری وارد سرویس شود.

منبع: Pipeline & Gas Journal، ۲۸ ژوئیه ۲۰۲۱

آغاز فعالیت کشتی حفاری ترکیه در چاه جدیدی واقع در دریای سیاه

وزیر انرژی و منابع طبیعی ترکیه اعلام کرد که کشتی حفاری Fatih ترکیه، فعالیت‌های جدید خود را در دریای سیاه آغاز کرده است و این بار برای انجام عملیات حفاری، به منطقه‌ای وارد شده که چاه ۴-Turkali در آن قرار دارد. طی یک سال، ترکیه پنج حفاری در میدان Sakarya واقع در آب‌های عمیق دریای سیاه را تکمیل نموده است. از اوت سال گذشته تاکنون، در این منطقه بیش از ۰/۵ تریلیون مترمکعب گاز طبیعی کشف شده است. این کشور در ماه ژوئن اعلام کرد، میزان ۱۳۵ میلیارد مترمکعب دیگر در چاه ۱-Amasara واقع در شمال میدان Sakarya کشف کرده و به این ترتیب کل اکتشاف گاز طبیعی در این منطقه به ۵۴۰ میلیارد مترمکعب می‌رسد. سال گذشته هم این کشتی میزان ۴۰۵ میلیارد مترمکعب گاز طبیعی در چاه ۱-Tuna در ۱۷۰ کیلومتری سواحل دریای سیاه کشف کرد.

کشتی مذکور تاکنون فعالیت‌های اکتشافی در چاه‌های ۱-Tuna، ۲-۳-Turkali و ۱-Amasara را تا عمق ۳۹۵۰ متر، انجام داده است. یک کشتی دیگر حفاری ترکیه (Kanuni) نیز ماه گذشته عملیات خود در چاه ۲-Turkali را تکمیل کرد. هدف ترکیه این است که در سال ۲۰۲۳ گاز را از میدان Sakarya به شبکه اصلی خود پمپاژ نماید و در ضمن، تولید پایدار خود را نیز از سال ۲۰۲۷ یا ۲۰۲۸ آغاز کند. این کشور، هفته گذشته اولین مشعل گاز flare خود را در دریای سیاه روشن نمود و شرکت نفت ترکیه (TAPO) اعلام کرد که اولین جریان گاز از چاه ۲-Turkali واقع در میدان مذکور را هم مورد آزمایش قرار داده است.

یک خطلوله در بستر دریا به طول ۱۶۹ کیلومتر برای اتصال چاه‌های مذکور به شبکه اصلی، در سال ۲۰۲۲ ساخته خواهد شد. تاسیسات فرآوری گاز طبیعی در بندر Filyos در دریای سیاه نیز در مسیر انتقال گاز به خشکی قرار خواهد داشت. وزیر انرژی ترکیه اعلام کرد، عملیات لرزه‌نگاری اکتشافی برای ۱۱ هزار کیلومتر مربع انجام شده است و این کشور به منظور کاهش اتکا به خارج- از نظر انرژی- تمام تلاش خود را خواهد نمود و در نظر دارد تا کشتی پیشرفته دیگری را نیز برای حفاری به کار گیرد.

منبع: DAILY SABAH، ۱ اوت ۲۰۲۱

افزایش صادرات ال‌ان‌جی آمریکا به بالاترین حد خود در نیمه اول سال ۲۰۲۱

صادرات ال‌ان‌جی ایالات‌متحده در شش ماهه نخست سال ۲۰۲۱ به رشد خود ادامه داد و به طور متوسط ۹/۶ میلیارد فوت‌مکعب در روز بوده است. این مقدار به طور متوسط، در مقایسه با دوره مشابه سال ۲۰۲۰، بیان‌گر افزایشی به میزان ۴۲٪ یا ۲/۸ میلیارد فوت‌مکعب در روز می‌باشد. در طول ماه‌های تابستان ۲۰۲۰، صادرات ال‌ان‌جی آمریکا به پایین‌ترین سطح خود رسید، اما در نوامبر و دسامبر رکورد پیاپی را ثبت کرد.

صادرات ال‌ان‌جی ایالات‌متحده در نیمه اول سال جاری افزایش یافت زیرا قیمت‌های بین‌المللی گاز طبیعی و تک‌محموله ال‌ان‌جی در آسیا و اروپا به دلیل سرمای هوا افزایش یافت. افزایش تقاضای جهانی ال‌ان‌جی به محض کاهش محدودیت‌های کووید-۱۹ و همچنین قطع مستمر برنامه‌ریزی نشده در تاسیسات صادراتی ال‌ان‌جی در چندین کشور (از جمله استرالیا، مالزی، نیجریه، الجزایر، نروژ و ترینیداد و توباگو) نیز در افزایش صادرات ال‌ان‌جی ایالات‌متحده نقش داشت.

در آسیا، دمای سردتر از حد معمول زمستان منجر به افزایش تقاضا برای واردات تک‌محموله ال‌ان‌جی شد. تقاضای گاز طبیعی در بهار همچنان (و در خلال ذخایر پایین پس از زمستان) به افزایش ادامه داد، که به افزایش غیرفصلی قیمت گاز طبیعی، کمک کرد. قیمت‌های بالا باعث افزایش تقاضا برای عرضه‌های انعطاف‌پذیرتر به ویژه از ایالات‌متحده شد.

در اروپا میزان گاز موجود در مخازن ذخیره‌سازی گاز طبیعی نیز پس از یک زمستان سرد، کمتر شده بود. افزایش دمای هوای گرم در ماه‌های می و ژوئن و افزایش تقاضای گاز طبیعی از بخش برق هم منجر به افزایش قیمت گاز طبیعی شد. قیمت‌های تک‌محموله گاز طبیعی اروپا از نظر تاریخی از قیمت‌های آسیا کمتر بوده است. با این حال، امسال، قیمت‌های گاز طبیعی اروپا قیمت‌های تک‌محموله ال‌ان‌جی آسیا را از نزدیک دنبال می‌کند تا منابع ال‌ان‌جی انعطاف‌پذیر از سراسر جهان را جذب کند و موجودی ذخیره را پر نماید.

شاخص گاز طبیعی هنری‌هاب ایالات‌متحده و قیمت‌های بازار تک‌محموله ال‌ان‌جی آمریکا در سال جاری کمتر از قیمت‌های بین‌المللی گاز طبیعی و تک‌محموله ال‌ان‌جی بوده است. این تفاوت قیمت، از حجم بی‌سابقه صادرات ال‌ان‌جی ایالات‌متحده پشتیبانی کرده است. صادرات کل ال‌ان‌جی ایالات‌متحده به دلیل اضافه شدن ظرفیت‌های صادراتی جدید در سال ۲۰۲۰، افزایش یافت. آخرین واحدهای مایع‌سازی در تاسیسات Cameron، Freeport و Corpus Christi LNG راه‌اندازی شد و واحدهای مقیاس کوچک باقی مانده نیز در خدمت ال‌ان‌جی جزیره ELBA قرار گرفتند. واحدهای جدید، مجموع ظرفیت

صادرات ال ان جی ایالات متحده را روزانه ۲/۷ میلیارد فوت مکعب افزایش داد و به ظرفیت کل ۱۰/۸ میلیارد فوت مکعب در روز رساند.

منبع: EIA، ۲۷ جولای ۲۰۲۱

توافق گازی روسیه با آذربایجان برای سوآپ فصلی گاز

دو کشور آذربایجان و روسیه برای مبادله فصلی گاز به توافق رسیدند. به نقل از خبرگزاری آذربایجان، توافق نامه مربوط به این همکاری در روز سه شنبه مورخ ۲۷ جولای ۲۰۲۱ بین شرکت های Azercontract از آذربایجان و Gasprom Group از روسیه به امضا رسید. به موجب این توافق، جریان گاز در تابستان از آذربایجان به روسیه است و در زمستان معادل حجم گاز انتقالی در تابستان، گاز از روسیه به آذربایجان منتقل می شود. بر این اساس حجم گاز مبادله شده بین طرفین به میزان تولید و مصرف گاز آذربایجان در ماه های تابستان بستگی دارد، به نحوی که هر چقدر این کشور بتواند گاز بیشتری به روسیه در تابستان منتقل کند در عوض در زمستان هم می تواند گاز بیشتری از آن کشور دریافت نماید. مدت زمان این موافقت نامه چندان زیاد نیست و تا سال ۲۰۲۳ معتبر است. اجرای فنی این موافقت نامه و عملیات مربوط به انتقال گاز در طرف آذربایجانی، بر عهده شرکت دولتی نفت جمهوری آذربایجان، شرکت سوکار می باشد.

آذربایجان یک قرارداد سوآپ گازی منطقه ای نیز با ایران برای تأمین گاز منطقه جدا از سرزمین اصلی خود یعنی نخجوان دارد. این قرارداد ۲۵ سال اعتبار دارد و در سال ۲۰۰۴ بین دو کشور ایران و آذربایجان به امضا رسیده است. بر اساس این قرارداد، ایران گاز آذربایجان را در مرز آستارا دریافت و در مرز نوردوز، تحویل جمهوری نخجوان می دهد. حجم گاز انتقالی بین دو کشور پایین و کمتر از ۰/۵ میلیارد متر مکعب در سال می باشد.

منبع: Azerbaijani news agency Report، ۲۷ جولای ۲۰۲۱

افزایش میزان دریافت ال ان جی در سطح جهان طی ماه ژوئیه

میزان تحویل ال ان جی در سطح جهان طی سال جاری نسبت به سال گذشته در ماه ژوئیه برای پنجمین ماه متوالی افزایش یافت. علت اصلی آن نیز وجود تقاضای قوی در مناطق آسیا و امریکای لاتین بوده که میزان عرضه در اروپا را به خود اختصاص داده است. اطلاعات اولیه حاصله از سوی شرکت ردیابی کشتی ها، Vortexa، حکایت از آن دارد که میزان تحویل ال ان جی طی ماه ژوئیه از میزان ثبت شده در دوره مشابه سال گذشته و ماه ژوئن سال جاری که به ترتیب در سطوح ۲۸/۹ و ۲۹/۹ میلیون تن گزارش شده اند، فزونی یافته و رقم ۳۰/۴ میلیون تن را به ثبت رسانده است. خاطر نشان می سازد، میزان دریافت جهانی ال ان جی در سال جاری از ماه مارس افزایش یافته است. طی ماه گذشته، تقاضای قوی تر و لذا دریافت بیشتر محموله های ال ان جی در مناطق آسیا و امریکای لاتین، میزان عرضه به خریداران اروپایی را کاهش داده است.

میزان تقاضای موجود در آسیا حدود ۷۴/۶ درصد از تقاضای جهانی ال ان جی را تشکیل داده و این منطقه ۲۲/۶ میلیون تن ال ان جی دریافت نموده که نسبت به میزان دریافتی در دوره مشابه سال گذشته در سطوح ۲۰/۵ میلیون تن، فزونی یافته است. در ماه ژوئن، میزان دریافت ال ان جی اروپا تنها ۴/۴۳ میلیون تن بوده که کمتر از میزان ثبت شده در سطح ۵/۵ میلیون تن سال پیش می باشد. بازارهای شمال شرق آسیا تقریباً ۷۹ درصد از میزان تقاضای آسیا را به خود اختصاص داده اند. تقاضای ژاپن به سرعت افزایش یافته و به ۶/۷۴ میلیون تن رسید. دو کشور چین و کره جنوبی نیز در این میان، میزان واردات ال ان جی را افزایش داده و سطوح ۶/۰۵ و ۳/۹۷ میلیون تن را به ثبت رساندند. لازم به ذکر است با توجه به میزان واردات ژاپن در ماه گذشته، این کشور مجدداً در جایگاه نخست واردکنندگان جهانی ال ان جی قرار گرفت.

امریکای لاتین نیز طی ماه گذشته به بالاترین میزان دریافت ال ان جی نسبت به چند سال گذشته رسیده، به طوری که بیشترین میزان واردات ال ان جی از ژانویه سال ۲۰۱۶ را به ثبت رسانده است. علت عمده آن نیز افزایش تقاضا از سوی برزیل بوده که در ماه ژوئیه این رقم حدود ۱/۳۱ میلیون تن گزارش شده است. یادآور می شود رقم مذکور بیش از مقادیر اعلامی نسبت به دوره مشابه سال گذشته و ماه ژوئن سال جاری بوده که به ترتیب در سطوح صفر و ۶۳۷۸۰۰ تن ثبت شده است. میزان دریافت ال ان جی آرژانتین نیز در ماه ژوئیه نسبت به میزان دریافتی طی ماه پیش و دوره مشابه سال گذشته که به ترتیب ۶۲۴ و ۵۵۱ هزار تن اعلام شده، فزونی یافته و در سطح ۷۰۰ هزار تن گزارش گردید. مجموع واردات ال ان جی کشورهای جامائیکا، دومینیکن و پورتوریکو نیز در ماه ژوئیه نسبت به میزان ثبت شده در دوره مشابه سال گذشته در سطح ۲۴۵۰۰ تن به شدت افزایش یافته و به سطح ۳۱۵ هزار تن رسیده است.

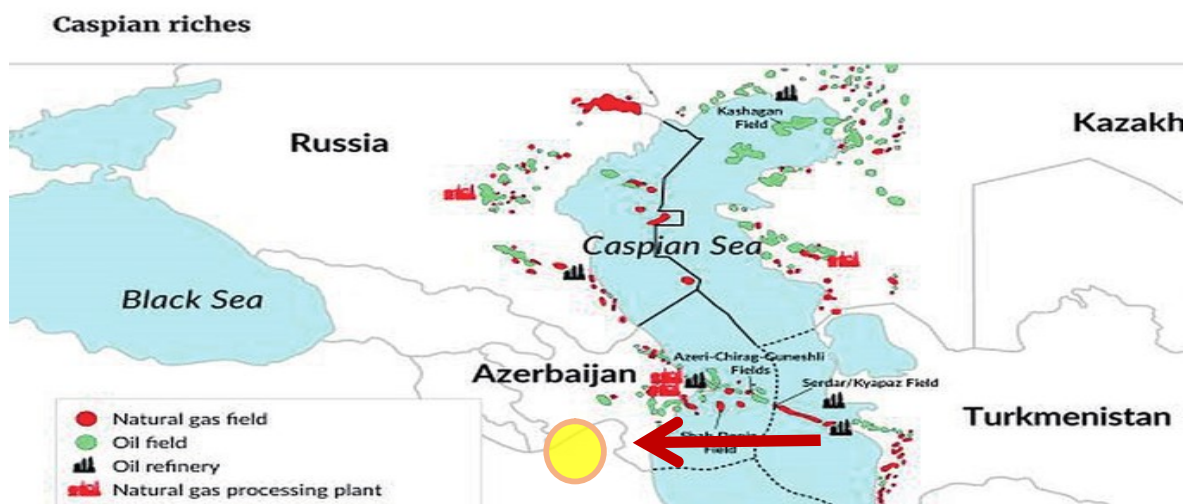
لازم به توضیح است علت کاهش دریافت ال ان جی در ناحیه اروپا نسبت به دوره مشابه سال گذشته، عمدتاً ناشی از تحویل میزان ال ان جی کمتری به ترمینال های واقع در حوزه مدیترانه بوده که از سطح ۳/۰۱ میلیون تن در دوره مشابه سال گذشته به ۲/۰۴ میلیون تن در ماه ژوئیه کاهش یافته است. همچنین، علاوه بر ایجاد تخفیف قیمتی در هاب PSV ایتالیا نسبت به هاب TTF هلند ناشی از نوع قراردادهای مورد استفاده در هاب مذکور؛ نیاز به انجام معاملات تکمحموله ال ان جی نیز در اسپانیا و ایتالیا به دلیل افزایش میزان جریان گاز در خطوط لوله الجزایر کاهش یافته است. میزان دریافت تکمحموله ال ان جی توسط اسپانیا از سطح ۱/۴۴ میلیون تن به ۹۰۰ هزار تن رسیده و دریافت ال ان جی ایتالیا نیز از سطح ۹۹۱۴۰۰ تن به ۶۷۵۲۰۰ تن رسیده است.

منبع: Argus، ۳ اوت ۲۰۱۲

گزارش ویژه: توافق آذربایجان و ترکمنستان برای توسعه میدان گازی سردار در دریای خزر

آذربایجان و ترکمنستان در آغاز سال ۲۰۲۱ توافقنامه‌ای مهم جهت توسعه میدان مشترک گازی در دریای خزر را که برای مدت زمان طولانی مورد مناقشه دو کشور بود امضا کردند، اقدامی که می‌تواند زمینه انتقال ذخایر عظیم گاز ترکمنستان به قاره اروپا رافراهم کند.

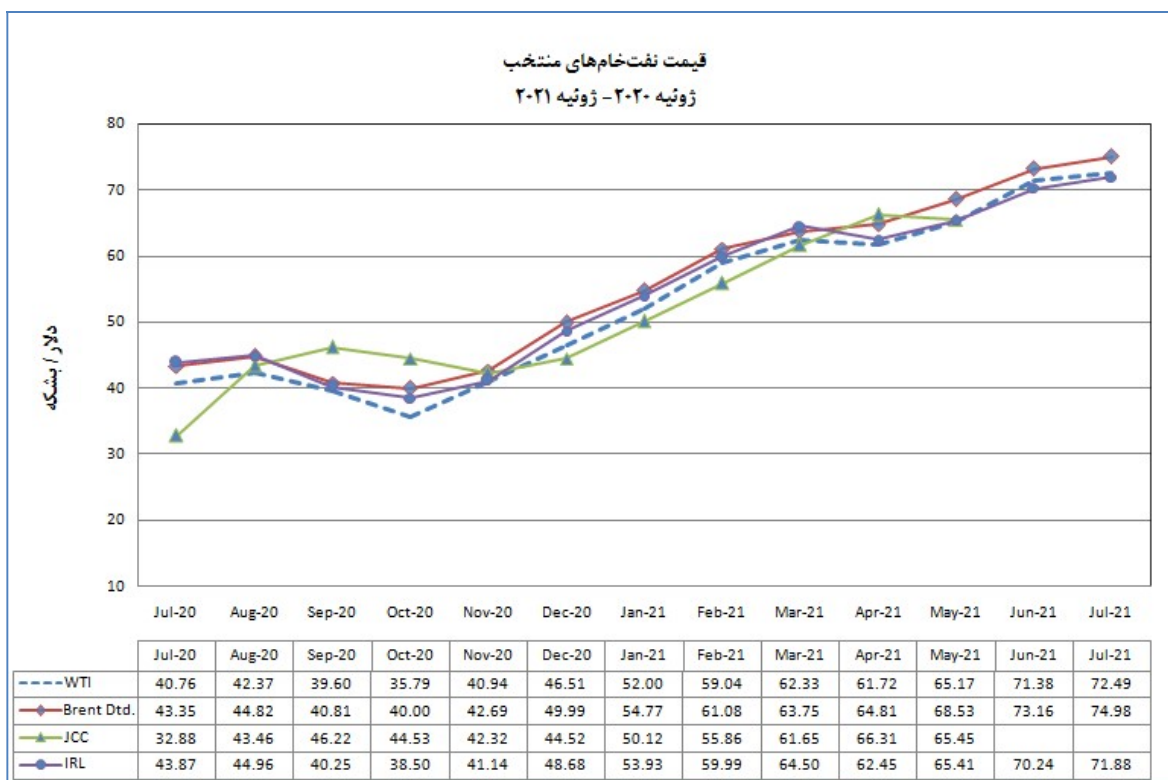

در ۲۱ ژانویه سال جاری روسای جمهور دو کشور ترکمنستان و آذربایجان تفاهم‌نامه‌ای امضا نمودند تا مطابق آن یک میدان گازی واقع در نوار مرزی و مورد مناقشه دو کشور را به صورت مشترک توسعه دهند. میدانی که اکنون دوستلوق Dostluk به معنای دوستی خوانده می‌شود اما در ترکمنستان به سردار Sardar و در آذربایجان به کاپاز Kapaz معروف است. اهمیت این تفاهم‌نامه از آنجا ناشی می‌شود که اسناد محرمانه منتشره از ویکی لیکس نشان می‌دهد در سال ۲۰۰۸ اختلاف در خصوص این میدان به توهین شخصی بین دو رهبر تبدیل و حتی کار به تهدید کشتی‌های حفاری نیز کشیده شد. امضا این تفاهم‌نامه و تلاش برای تبدیل نمودن ذخایر هیدروکربنی زیرزمینی به سایر منابع ثروت و قدرت، زنگ‌های خطر را مجدداً برای ایران به صدا درآورده است. سهم آذربایجان از این میدان گازی ۳۰ درصد و ۷۰ درصد باقی برای ترکمنستان می‌باشد. ترکمنستان با در اختیار داشتن ۱۰ درصد از منابع گازی دنیا در واقع چهارمین دارنده این منبع انرژی نسبتاً پاک جهانی است، اما مشکل عمده آن محصور بودن در خشکی و عدم همجواری با مصرف‌کنندگان عمده است.

ترکمنستان برای رفع این مشکل با توجه به زیرساخت‌های انتقال گاز موجود از زمان شوروی در آن کشور جهت انتقال گاز ترکمنستان به سایر جمهوری‌های آن امپراطوری، جهت صادرات گاز طبیعی خود بعد از کسب استقلال کماکان به روسیه وابسته بود، اما فشار و بدعهدی روسیه از یک طرف و تلاش برای ایجاد تنوع سبب صادراتی از سوی دیگر سبب شد که ترکمنستان در سال ۱۹۹۷ به سمت ایران چرخش نماید و قراردادی ۲۵ ساله را برای صادرات سالانه بین ۸ تا ۱۰ میلیون مترمکعب گاز با ایران امضا نماید. از همان زمان با توجه به جذابیت بازار گاز اروپا، این کشور خواستار اجازه تهران برای عبور گاز این کشور از ایران و رساندن آن به ترکیه و سپس اروپا شد. اما از آنجا که ایران همزمان قراردادی را جهت صادرات گاز به ترکیه با آنکارا منعقد نموده بود و بیم آن داشت که رسیدن گاز ارزان ترکمنستان به ترکیه بر قیمت گاز ایران اثر منفی داشته باشد از پذیرش این خواسته سر باز زد. جدیت تهران در این تصمیم تا آنجا بوده و هست که علی‌رغم تعویض حداقل چهار رئیس دولت در این مدت، کماکان بر رای خود اصرار می‌ورزد. اما نیاز ترکمنستان برای توسعه منابع گازی عظیم خود باعث شد انواع مسیرها را برای فروش این کالای با ارزش خود بیازماید. از شرق و از سال ۲۰۰۶ به سمت چین رفت و با واردات سرمایه از آن کشور نه تنها منابع جدید گازی خود را توسعه داد بلکه با احداث خط انتقال عظیم گاز تا آن کشور، از سال ۲۰۰۹ صادرات گاز به چین را آغاز کرد. اما بازی‌های مالی پکن و بدحسابی‌های او سبب شد که عشق‌آباد همه تخم‌مرغ‌های خود را در سبد او نچیند. بنابراین در شمال مجدداً به سراغ روسیه رفت و با او قرارداد بست اما رفتارهای مسکو و بدحسابی‌های او نیز قرارداد گازی بین دو کشور را در حالت ناپایدار نگاه داشته به‌گونه‌ای که ترکمنستان هیچگاه به آن به عنوان یک قرارداد جدی نگاه نکرده و هر از چند گاهی اجرای قرارداد را متوقف می‌کند. به ناچار ترکمنستان با ارایه دو طرح TAPI و Trans-Caspian درصد برآمد گاز خود را به بازارهای مصرف در جنوب و غرب کشور و از مسیری غیر از ایران منتقل کند. اما این دو طرح به دو دلیل عمده تاکنون عملیاتی نشده‌اند. طرح خطلوله TAPI که هدف از آن رساندن گاز ترکمنستان به افغانستان، پاکستان و هند است به دلیل عدم امنیت لازم برای اجرا و ادامه عملیات این خط در داخل افغانستان کماکان اجرایی نشده است. از سوی دیگر و از آنجا که آرزوی هر فروشنده‌ای دستیابی به بازاری با ثبات و مطمئن است و در بازار گاز طبیعی، اروپا همواره تمام شاخصه‌های یک بازار مطلوب را داشته، ترکمنستان همواره در تلاش بوده که به هر شکلی درصدی از سهم بازار گاز اروپا را به‌دست آورد. از این روی نخست با تلاش برای جلب رضایت ایران سعی نمود دریای خزر را دور زده و گاز خود را به اروپا برساند، اما هنگامی که ناامید از تهران بازگشت به سمت طرح بلندپروازانه احداث خط در بستر دریای کاسپین روی آورد، ولی مشکلات مالی، فنی و مهم‌تر از همه اختلافات حل نشده حقوقی در این دریا به‌خصوص با آذربایجان به‌عنوان مقصد خط Trans-Caspian سبب گردید که این طرح علی‌رغم پشتیبانی اتحادیه اروپا از آن تاکنون رنگ واقعیت به خود نگیرد. عدم اجرای دو طرح یاد شده تاکنون گزینه ایران را به عنوان پل صادرات گاز چهارمین منبع گاز جهان در میدان را زنده نگاه داشته است. اما سفر نماینده سیاسی دفتر طالبان به عشق‌آباد در ۶ فوریه سال جاری و تعهد این گروه به حفظ امنیت خطلوله TAPI و حل مناقشات بین باکو و عشق‌آباد که نشانه بارز آن امضا تفاهم‌نامه اشاره شده بود، می‌رود تا برای همیشه ایران را از کسب سود از چهارمین منبع گاز دنیا محروم نماید.

ضرایب تبدیل

	m ³ Gas	ft ³ Gas	Million Btu	Therm	G J	Kilowatt Hour	الان جی m ³ of	الان جی Ton
m ³ Gas	۱	۳۵,۳	۰,۰۳۶	۰,۳۶	۰,۰۳۸	۱۰,۵۴	۱۷۱×۱۰ ^{-۵}	۷۲۵×۱۰ ^{-۶}
ft ³ Gas	۲,۸۳×۱۰ ^{-۲}	۱	۱,۰۲×۱۰ ^{-۵}	۱,۰۲×۱۰ ^{-۴}	۱,۰۸×۱۰ ^{-۵}	۰,۲۹۹	۵×۱۰ ^{-۵}	۲×۱۰ ^{-۵}
Million Btu	۲۷,۸	۹۸۱	۱	۱۰	۱,۰۵۴	۲۹۲,۷	۰,۰۴۸	۱۹۲×۱۰ ^{-۴}
Therm	۲,۷۸	۹۸,۱	۰,۱	۱	۱۰۵,۴۴۸×۱۰ ^{-۳}	۲۹۲۷	۴۸×۱۰ ^{-۴}	۱۹۲×۱۰ ^{-۵}
GJ	۲۶,۳	۹۳۰	۰,۹۵	۹,۵	۱	۲۷۷,۵	۰,۰۴۵	۰,۰۱۸
Kilowatt Hour	۹۴۹×۱۰ ^{-۴}	۳,۳	۳۴۱۵×۱۰ ^{-۶}	۳۴,۱۸×۱۰ ^{-۳}	۳۶×۱۰ ^{-۴}	۱	۱۶۲×۱۰ ^{-۶}	۶۵×۱۰ ^{-۶}
الان جی m ³ of	۵۸۴	۲۰,۶۳۱	۲۱,۰۴	۲۱۰,۴	۲۲,۱۹	۶۱۷۳	۱	۰,۴۰۵
الان جی Ton	۱۳۷۹	۴۸۶۹۰	۵۲	۵۲۰	۵۴,۸	۱۵۲۲۲	۲,۴۷	۱

منبع: Energy Intelligence Group

تهیه کنندگان:

خانم‌ها: تمیزی - آریانا - اصغرزاده - دارابی
آقایان: اکبرنژاد - قنبری - سیاهی - اکبری - بهشتی